

управління Апарату Верховної Ради України до проекту Закону України (реєстраційний № 7436-д від 25 липня 2022 р.). URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1416984>.

3. Крапівін Є., Пашковський М. Обмін військовополонених і кримінальний процес: як уникнути безкарності? (аналіз законодавчих ініціатив). *Just Talk*. 15 черв. 2022 р. URL: justtalk.com.ua/post/obmin-vijskovopolonениh-i-kriminalnij-protses-yak-uniknuti-bezkarnosti-analiz-zakonodavchih-initsiativ.

4. Гловюк І. В., Тетерятник Г. К. Питання унормування належної правової процедури кримінального процесуального забезпечення обміну військовополонених. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 8. С. 478–483.

Галай Андрій Олександрович,
заступник начальника Департаменту
з питань виконання кримінальних
покарань Міністерства юстиції України,
доктор юридичних наук, професор;
Третяк Наталія Миколаївна,
начальник відділу з питань
екстрадиції та помилування засуджених
осіб Департаменту з питань виконання
кримінальних покарань Міністерства
юстиції України

УЧАСТЬ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ В ПРОЦЕСІ ОБМІНУ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ

Протягом останнього року періодично у медіа з'являються повідомлення на кшталт такого: «Відбувся черговий обмін. Н українських військових і незаконно захоплених росією цивільних осіб повернулись до сімей».

Слово «обмін», ще десять років навіть не розглядалося як асоціація щодо людей, військовополонених. Проте сьогодні такі повідомлення викликають позитивний резонанс у суспільстві і однаково сприймаються українцями.

Хотілось би привернути увагу до процесу, що зазвичай не піднімається у постах про обміни: Державна кримінально-

виконавча служба України щоденною непомітною зовні працею сприяє обмінам і поверненню українських полонених.

Сприяє нелінійно – через роботу із російськими військовополоненими. Розповімо як.

По-перше гідним поведженням з полоненими. Мін'юст і в'язнична система уважно відпрацювали, щоб умови тримання та поведження з військовополоненими базувалися на вимогах норм міжнародного гуманітарного права, а усі претензії міжнародних організацій, що їх оцінюють – не залишалися без уваги. Цим ми показуємо приклад ворогу щодо поведження з нашими захисниками і віддаємо на обмін живих доглянутих людей.

Друге, на наш погляд, ще важливіше. Адже кожен обмін – це значна система переговорів з ворогом, а також точна і повна інформація – скільки у нас полонених, які вони (війська, звання, національність, стан здоров'я тощо). Саме на основі розробленої ДКВС форми ведуться усі реєстри полонених українських державних органів і ми ретельно ведемо такий щоденний облік та аналіз.

І третє, вирішальне. По кожному обміну відбуваються складні узгоджувальні процеси. Координаційний штаб з питань поведження з військовополоненими узгоджує обмін особи зі стороною ворога. Офіс Генерального прокурора дає дозвіл на обмін особи, якщо відсутнє кримінальне провадження або особу звільнено від відбування покарання для обміну як військовополоненого. ДКВС у взаємодії з Національною гвардією України узгоджує маршрути та організовує переміщення військовополонених, яких погоджено на обмін, а зрештою видає відповідальним за транспортування на обмін кожного полоненого, незважаючи на те, що їх тримають його у всіх регіонах України та організаційно супроводжує процес доставки на місце обміну.

Реєстри та обліки, листи, рішення. Вся ця інформація проходить через руки нашого персоналу і не варто говорити, що кожний такий факт і погодження є відповідальним, помилки неприпустимі, а швидкість опрацювання такої інформації мають значення для швидкості самих обмінів. Кожного обміну.